

A kisdíjakokról

Ellenőrző könyv helyett
tájékoztató füzet

Új füzetekkéval ismerkednek ezekben a napokban a kisdíjakok. Az általános iskola első és második osztályosai az eddigi ellenőrző könyv helyett tájékoztató füzetet használnak. Ez a füzet egyik eszköze az iskola és a szülő ház közötti folyamatos kapcsolattartásnak, segítségül a nevelő közérthető, tömör megfogalmazásban az eddiginél részletesebb tájékoztatást nyújt a szülőknek a tanuló teljesítményéről.

Gyökeresen új a tájékoztató füzetben, hogy a pedagógusok tanács formájában tájékoztatják — a füzet útján is — a szülőket gyermeük beszedfejllettségi szintjéről. A nevelő megfelelő időben adott útmutatásai szerint ugyanis a család is sokat tehet azért, hogy a gyermek sebben, helyesebben, bátrabban beszéljen.

A tanév folyamán a kisdíjakokat — egészen a második osztály feléig — csak szóveszen, tehát a hagyományostól eltérően, érdemeik nélkül értékelik. A tájékoztató füzetben bővebben van hely a nevelő részletes bejegyzéseire. Az első és a második osztály első feléi összefoglaló értékelése is a füzetben szerepel majd. Külön-külön minősítik a tanulmányi előmenetelt, a maga-

tartást és a szorgalmat. A magatartás értékelésekor például figyelembe veszik, hogy a kisdíjak miként tartja be a házirendet, hogyan viselkedik társaival, nevelőivel szemben, hogyan illeszkedik be a közösségbe, és tájékoztatást kap a szülő a tanuló megbízhatóságáról is. A kisdíjak szorgalmát minősítő „példás”, „jó” vagy „változó” bejegyzés arról is információt ad a szülőnek, kisgyermekének, milyen a rendszertete, miként vesz részt a tanulásban és az önálló munkában.

A kisdíjak évvégi eredményeit továbbra is a bizonyítvány rögzíti. Az elsőskötét év

végén a „jól megfelelt”, illetve a „megfelelt” fokozattal minősítik.

A következő két évben a minisztérium figyelemmel kíséri a tájékoztató füzet használatát, összegyűjti a nevelők és a szülők véleményét, és ha indokolt lesz, a későbbiekben változtat a nyomtatványon.

Az idén ugyancsak első ízben „feljegyzés a tanuló fejlődéséről” című betétlapot adtak ki az első és második osztályokat tanító nevelőknek, az osztályozó napló mellékletként. A betétlapon rögzített feljegyzések a pedagógusoknak vallanak a kisdíjakokról.

Gyermekkönyvtárosok
országos megheszelése

A hagyományostól eltérő módszerekkel segítik a magyar nyelv és irodalom oktatását a hazai gyermekkönyvtárakban. Mésedélutánokat, vetélkedőket, a tananyaghoz kapcsolódó filmvetítéseket rendeznek, s egyre gyakrabban az osztályozási órák színhelye is

a gyermekkönyvtár. Ilyen módon a pedagógusok és a könyvtárosok együtt teremtenek feltételeket az irodalom megszerzésére, a tanulóknak önképzésére — hangsúlyozták a gyermekkönyvtárosok kedden Tatán megrendezett országos tanácskozásán.

KÉPZŐMŰVÉSZETI
VILÁGHÉT
MAGYARORSZÁGONA képzőművészeti világhét
szegedi eseményei

Az idén negyedszer rendezik meg hazánkban a képzőművészeti világhét eseményeit. A mostani mottó — *Utak és terek kultúrája* — a mesterséges, magatartott környezetben élő ember igényét és jogát fejezi ki az esztétikum mindenkor és mindenhol való jelenlétével. A Magyar Képző- és Iparművészek Szövetsége az 1978. évi képzőművészeti világhét alkalmával a következőképpen fogalmazta meg feladatainak lényegét: „Ráébresztani a társadalmat, hogy környezetünk esztétikáját, kultúráját mindnyájan — képzőművészek, építészek, politikusok, gyári munkások, úteplítők, közművesek, hivatalnokok és mindannyian, akik alakítjuk, tervezük, használjuk városainkat, közlekedési eszközeinket vagy tárgyainkat — egyaránt felelősek vagyunk. Csakis együtt, közösen tudjuk a közös igényt kielégíteni.”

A fenti feladat jegyében és szellemében, sőt azt gazdagítva született meg a világhét szegedi programja. A témához kapcsolódva a Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában dokumentumkiállítás nyílik 17-én, vasárnap. Ugyancsak vasárnap nyitja meg *Maria Simokovics-Mikovic*, a Szabadkai Önkormányzat Művelődési Központjának titkára a szabadkai képzőművészek kollektív tárlatát a Horváth Mihály utca földszinti kiállítótermében, délelőtt 11 órakor. Szeged jugoszláv testvérvárosának művészei legújabb festményeiket, grafikaikat, szobraikat és kerámiaikat mutatják be a szegedi közönségnek. A Közművelődési Palota kupolacsarnokában október 15-ig látható a száz éve született szegedi festőművész, Szőri József emlékkiállítása.

A Képcsarnok szegedi *Gu-lácsy Lajos Termében* holnap, csütörtökön délután 5 órakor a fiatal hódmezővásárhelyi festőművész, Csikós

András tárlatát nyitja meg dr. Dömötör János múzeumigazgató. A Sajtóház művészklubjában 15-én, pénteken este 7 órakor a Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata poszterkiállítását rendez, melyet *Szuromi Pál*, a megyei tanács művelődési osztályának munkatársa nyit meg. A megnyitó idején vásárolni is lehet.

A művelődési házak is színes kiállítási programot állítottak össze. *Falikárpit* az építkezésben címmel a Bartók Béla Művelődési Központban rendezik meg *Körzim Erika* textilművész tárlatát. A kiállítást szombat délután 2 órakor nyitja meg *Pálos Judit* művészettörténész. A November 7. Művelődési Központban Tiszteleadás Bartóknak címmel kerül közönség elé *Gink Károly* fotóművész Bartók legismertebb színpadi művei által ihletett tárlata. A szegedi kiállítás az anyag ötvenedik bemutatója. A fotókiállítást 14-én, csütörtökön délután 5 órakor *Vinkler László* festőművész adja át a közönségnek. A petőfitelep klubkönyvtárban péntektől tekinthető meg a Kisértető kedvéről ismert *Pécsi Műhely* bemutatkozó kiállítása, szeptember 22-én délután 5 órakor pedig *Irakli tegnapiak* — *irakli holnapok* címmel *Vicze Lajos* grafikai kiállítását nyitja meg *Szabó G. László*, a megyei tanács elnökhelyettese. A Juhász Gyula Művelődési Központban 16-án, szombaton délután 6 órakor nyílik *Dér István* festőművész tárlata, *Németh Ferencnek*, az Élet és Tudomány főszerkesztő-helyettesének szavaival. A Petőfi művelődési ház a vasutas képzőművészeti kör tagjainak alkotásaiból rendez bemutatót.

A képzőművészeti világhét idején több szegedi művész anyaga látható az ország más városaiban. *Szathmáry Gyöngyi* — aki tavasszal kapott Munkácsy-díjat — a

budapesti nemzetközi kiállítások egyik magyar résztvevője. Fontos Sándor képeiből a kecskeméti, *Pintér József* festményeiből a zalaegerszegi képcsarnoktermekben rendeztek kiállítást. *Lapis András* szobrászművész kisplasztikáit és érmeit pedig a maki városi kiállítóteremben láthatják az érdeklődők.

A kiállításokat előadások, művész-közönség találkozók, képzőművészeti témájú filmvetítések és rendezőművészeti történelmi órák egészítik ki.

Szocialista brigád az ABC-ben

Mágori Imrével, a megyei ZÖLDERT Vállalat tarjani 30-as ABC-áruházának igazgatójával és *Gregus Imréné* vel boltjuk szocialista brigádjáról, munkájáról beszélgettünk.

— Mikor alakították a brigádot?

— Még az előző, 1. számú áruházunkban, 1970-ben hoztuk létre szocialista brigádunkat, s nagy szegedi ironiáról, Móra Ferencről nevezük el. 1974-ben, amikor ez az új Hűvelty utcai ABC-áruház felépült, valamennyien átjöttünk ide és brigádunk feladatkörét tovább bővítettük, fejlesztettük.

— Milyen létszámú a brigád, miként segíti a célkitűzések megvalósítását?

— Brigádunk taglétszáma 17 fő. Amióta áruházunkban megalakítottuk a brigádot, nagy feladatokat is megoldottunk. Alapvető a lakosság ellátásának segítése, ennek igyekszünk a legjobban eleget tenni. Friss, jó árut adunk, s naponta mindannyian dolgozunk a vevők bizalmának megnyeréséért. Az utat — többek közt — patronáljuk a szegedi Ácsél utcai szocialis otthon két teremének 12 gondozóját. Ha-

Agyvizsgálat számítógéppel
Vallatják a röntgensugarakat

„Beszél” a röntgenkészülék. Ez ideig nem sokat változott, információinak csak kis részét — alig 5 százalékát — közölte a gyógyászattal. Az adatok zöme kárba veszett. Az elektronika, a számítástechnika, a röntgentechnika és a finommechanika azonban együttesen megnyitotta a röntgensugár hatolási koponyát. Hogy útközben mit „lát”, „tapasztal”, ez a mágneslemezen látható — pillanatokon belül. A koponyacsontok, az üregi szövetek, az agyállomány és a környező szövetek különböző mennyiségű sugarat nyelnek el. A készülék rögzíti az el nem nyelt sugarakat. A számítógép speciálisan kifejlesztett algoritmussal gyorsan feldolgozza az adatokat és közli az eredményt. Megjelenik a kép, amelyen jól elkülöníthető az agyvelő ki-töltött tére, a kamrarendszer, az agy szürke- és fehér állománya. Ezen a felvételen felismerhető az agydaganat, az érelzáródás okozta lágyulás és más betegség. A mágneslemezeket és az ezekről készült fényképfelvételeket

tosan és gyorsan felderíthetjük az agyi torzulásokat, daganatokat is.

— Az új vizsgálat egyszerű, veszélytelen és nem fájdalmas — hangsúlyozta a professzor. — Lényege: a fekvőbeteg feje körül forgó készülékből 3 fokozatban vékony röntgensugár hatol át a koponyán. Hogy útközben mit „lát”, „tapasztal”, ez a mágneslemezen látható — pillanatokon belül. A koponyacsontok, az üregi szövetek, az agyállomány és a környező szövetek különböző mennyiségű sugarat nyelnek el. A készülék rögzíti az el nem nyelt sugarakat. A számítógép speciálisan kifejlesztett algoritmussal gyorsan feldolgozza az adatokat és közli az eredményt. Megjelenik a kép, amelyen jól elkülöníthető az agyvelő ki-töltött tére, a kamrarendszer, az agy szürke- és fehér állománya. Ezen a felvételen felismerhető az agydaganat, az érelzáródás okozta lágyulás és más betegség. A mágneslemezeket és az ezekről készült fényképfelvételeket

Az újfajta készülék, a számítógépes tomográf — amelyet a MEDICOR Művekben állítottak össze — Magyarországon először az Országos Idegsebészeti Tudományos Intézetben működik majd.

— Mi is hasznosítjuk az alig négyéves műlra tekintet felfedezését — mondotta Lipscher Ervin, a MEDICOR Művek műszaki igazgatója. — Ebben az évben négy ilyen készüléket szerelünk, egyelőre külföldi alkatrészekből. A következőkben azonban a magyar kutatóintézetekkel közösen kialakítjuk az alkatrészek hazai gyártását is. Az első számítógépes tomográfot már áprilisban a gyógyászat rendelkezésére bocsátottuk. A nagyon bonyolult felépítésű készülékgyártás előállításának költsége 20 millió forint, ezért az egészségügy egyelőre nem szerezhet be ilyen minden szakintézménye számára.

Az idegsebészek és neurológusok várják az új röntgenkészüléket, amely jelentősen elősegíti a betegségek felderítését. E készülék előnyeiről, hasznáról Pásztor Emil professzor, az Országos Idegsebészeti Tudományos Intézet igazgatója beszélt:

— A hagyományos röntgenfelvételeken csupán a csontok és a meszesedést okozó elváltozások láthatók. A daganat jelenlétére az agykamra deformációjából vagy az artériák, a vénák rendellenes helyzetéből következtethetünk. Ehhez azonban a nyaki nagy érbe kontrasztanyagot vagy az agykamrába levegőt kellett juttatni. A számítógépes tomográf megkíméli a beteget a kellemetlen vizsgálatól, kimutatja az agy normális vagy kóros szövetének szerkezetét, a koponyáitri folyamatot. Segítségével pon-

nyit szovjet alkotást ismerhet meg a magyar, illetve magyar alkotást a szovjet közönség, mint egy évtizeddel ezelőtt. Most az Állami Bábszínház, majd a Fővárosi Operettszínház együttese vendégszerepel a Szovjetunióban.

Gazdag a magyar — szovjet
kulturális együttműködés

Érkezik a Mojszejev-együttes

A Budapesti Művészeti Hetek egyik kiemelkedő eseményének ígérkezik a Mojszejev-együttes magyarországi vendégszereplése. A világhírű együttes 10 év után látogat ismét hazánkba, fellépése azonban csak egyetlen momentumra hazánk és a Szovjetunió évről évre bővülő, sokszínű, gazdag kulturális együttműködésének.

Evente 18–20 orosz és szovjet művet mutatnak be színházaink, s csak az elmúlt évtizedben 30 magyar darabot játszottak a szovjet színházak. Filmforgalmazási szakembereink évről évre átlagosan 30 szovjet filmet vesznek át, a szovjet mozikban pedig csaknem minden második magyar filmet megtekintheti a közönség. A fordításban megjelenő szépirodalmi, politikai, történelmi és más munkákat is figyelembe véve, ma kétszer any-

tárolhatják a beteg karterékjához csatlakoztatják.

— A készülék zavartalan működtetéséhez megfelelő légkondicionált helyiségről kell gondoskodni. Ennek kialakítása folyamatban van. Rövidesen felszerelik a berendezést, amely előreláthatóan az év közepétől működik majd — mondotta a professzor. Hozzáfűzte: esetenként előfordulhat, hogy az új eljárásról kívül hagyományos vizsgálatot is végeznek, különösen, ha műtét szükséges. Ennek ellenére elmondhatjuk: ez a készülék a neurológia egyik jelentős diagnosztikai eszköze lesz.

A koponya teljesebb feltárást segíti elő a modern technika új vívmánya. A szakorvosok azonban remélik: ez továbbfejlesztve lehetővé teszi más testrészek behatolását, az eddiginél tökéletesebb vizsgálatát. A MEDICOR fél évszázados röntgentechnikai hagyománya, gyakorlata, az orvosi műszeripar és az egészségügy gyümölcsöző együttműködése ígért lehet.

M. E.

A Magyar és a szovjet alkotóművészek sokrétű szakmai együttműködését több, még az idén megrendezésre kerülő tanácskozás, konferencia terve is jelzi. Ezek sorába tartozik a dokumentumfilm és a televízió kérdéseivel foglalkozó moszkvai szimpozium, a műfordítók szinten moszkvai tanácskozása, a művészeti főiskolák rektorainak budapesti értekezlete, valamint a „Szta-niszlavszkij és a korszerű színház” címmel tervezett budapesti eszmecsere.

Képzőművészeink együttműködésének megnyilvánulása lesz a fiatal magyar és szovjet művészek szeptemberben Moszkvában megnyíló közös kiállítása, s fővárosunk várja a szintén ebben a hónapban kezdődő Budapesti Zenei Hetek szovjet résztvevőit.

Jubileumi ülés
a Kertészeti
Egyetemen

A Kertészeti Egyetem tudományos kutatásainak eredményeit jelentősen hozzájárulnak a zöldség- és gyümölcsstermesztés fejlesztéséhez — állapították meg kedden a kertészeti szakoktatás megindulásának 125. évfordulója alkalmából az egyetem dísztermében rendezett jubileumi ülésen. Az egyetem első jogelődje, az 1853-ban alapított haszonkertészeket képező gyakorlati tanintézet hagyományain alapul a mai szakemberképzés is, amely szorosan kapcsolódik az intézmény tudományos kutatómunkájához.

Most a föld alatti zöldstermesztés szélesebb körű elterjesztése az egyik legfontosabb feladat. Mintegy 4000 hektáron alkalmazzák már az egyetemen kidolgozott technológiát.

Bozóki István